

Til lovforslag nr. L 209. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 19. maj 1999

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om stempelafgift, retsafgiftsloven, skattestyrelsesloven samt ophævelse af lov om afgift ved førstegangsoverdragelse af visse ejerlejligheder

(Ophævelse af stempelafgift på livsforsikringsdokumenter, forhøjelse af skadesforsikringsstempel m.v. samt konsekvensændringer som følge af lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Advokatrådet,
 Dansk Ejendomsmæglerforening,
 Dommerfuldmægtigforeningen og
 Forsikring & Pension.

Skatteministerens kommentar til henvendelsen fra Dommerfuldmægtigforeningen er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har samtidig med behandling af lovforslaget behandlet lovforslag nr. L 208, forslag til lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder m.v.

Der er af skatteministeren stillet ændringsforslag, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *skatteministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af lov om stempelafgift, retsafgiftsloven, skattestyrelsesloven og boafgiftsloven samt om ophævelse af lov om afgift ved førstegangsoverdragelse af visse ejerlejligheder

(Ophævelse af stempelafgift på livsforsikringsdokumenter, forhøjelse af skadesforsikringsstempel m.v. samt konsekvensændringer som følge af lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder)«

Til § 1

2) I den under *nr. 4* foreslåede affattelse af § 13, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »og 2« til: »og 1. pkt.«

3) I den under *nr. 6* foreslåede affattelse af § 21, *stk. 3*, ændres »§ 21, stk. 3« til: »1. pkt.«

4) Efter *nr. 7* indsættes som nyt nummer:
 »01. I § 24, *stk. 3*, ændres »§ 20, stk. 3« til: »§ 20, stk. 1.«

5) I den under *nr. 10* foreslåede affattelse af § 53, *stk. 1*, ændres »jf. § 14 a i lov om beskatning ved fusion af aktieselskaber« til: »jf. § 14 d i lov om fusion, spaltning og tilførsel af aktiver m.v.«

6) Efter *nr. 16* indsættes som nyt nummer:

»02. I § 88, stk. 1, nr. 1, ændres »§ 20, stk. 3 og 4« til: »§ 20, stk. 1 og 2«.

Til § 2

7) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. § 65 a ophæves.«

Ny paragraf

8) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov om afgift af dødsboer og gaver (boafgiftsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 595 af 12. august 1998, som ændret ved § 10 i lov nr. 910 af 16. december 1998, § 1 i lov nr. 143 af 17. marts 1999 og § 2 i lov nr. 166 af 24. marts 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 29, stk. 2, 1. pkt., ændres »stempelafgift« til: »tinglysningsafgift«, og i 2. pkt. ændres »stempelafgiften« til: »tinglysningsafgiften«.

2. I § 29, stk. 2, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»1. og 2. pkt. finder dog ikke anvendelse for den faste del af tinglysningsafgiften.«

Til § 5

9) Stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Fra samme tidspunkt ophæves stempelovens § 32.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 8

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslag til lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder m.v. (L 208). Lovforslaget indebærer, at der med virkning fra den 1. januar 2000 ikke længere betales en stempelafgift i forbindelse med ejendoms-overdragelse, men derimod en tinglysningsafgift.

Efter den nugældende regel i boafgiftslovens § 29 kan stempelafgift fratrækkes i gaveafgiften. Derimod er der ikke hjemmel til at fratække den nugældende tinglysningsafgift.

Ifølge forslag til lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder m.v. (L 208) vil den fremtidige tinglysningsafgift både indeholde en fast del på 1.400 kr. og en procentreguleret del på 0,6 pct. af afgiftsgrundlaget. Den faste del af afgiften på 1.400 kr. svarer til den nuværende tinglysningsafgift.

Det er ikke meningen, at ændringen af boafgiftslovens § 29 skal medføre materielle ændringer i forhold til den nugældende regel. Det foreslås således, at den faste del af tinglysningsafgiften på 1.400 kr. ikke kan fradrages i gaveafgiften, da man ikke har kunnet fradrage denne afgift ifølge de nugældende regler. Ifølge forslaget vil man alene kunne fratække afgiften på 0,6 pct. af afgiftsgrundlaget.

Til nr. 2-7 og 9

Der er tale om redaktionelle ændringer.

Per Kaalund (S) Jens Peter Vernersen (S) nfmd. Erik Mortensen (S) Anna-Marie Hansen (S)

Hugo Sørensen (S) Aage Frandsen (SF) Sonja Albrink (CD) Morten Helveg Petersen (RV)

Frank Aaen (EL) Peter Brixtofte (V) fmd. Mariann Fischer Boel (V) Svend Aage Jensby (V)

Flemming Kofod-Svendsen (KRF) Flemming Hansen (KF) Frank Dahlgaard (KF)

Klaus Kjær (DF) Kim Behnke (FP)

Skatteministerens kommentar til henvendelsen fra Dommerfuldmægtigforeningen (L 209 – bilag 31)

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at lovforslaget om en forenkling af stempelområdet er et klart fremskridt.

Der peges dog på enkeltområder, som foreningen finder mindre hensigtsmæssige.

Hertil bemærkes:

Afgiftens beregning

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at registreringsmyndigheden ikke har mulighed for at kontrollere den foreslåede § 2, stk. 3, hvorefter afgiften skal beregnes af det afgiftsgrundlag, der giver den højeste afgift, hvis afgiftsgrundlaget kan opgøres på mere end en måde. Oplysning herom fremgår ifølge foreningen kun af et underliggende dokument (slutseddel/købsaftale).

Af bemærkningerne til § 2, stk. 3, fremgår, at såfremt en køber af en fast ejendom frit kan vælge mellem at udstede sælgerpantebrev eller indfri til en bestemt kurs inden en vis frist, skal afgiften beregnes af det grundlag, der giver den højeste afgift.

Det er efter lovforslaget den aftalte rettighed, der anmeldes til registrering, der lægges til grund for afgiftsberegningen. Henviser den anmeldte aftale til vilkår i et underliggende dokument, skal dette dokument indleveres til registreringsmyndigheden sammen med det dokument, der skal registreres. Det er hermed muligt at opføre det samlede nominelle vederlag for ejerskiftet, der skal lægges til grund for afgiftsberegningen af det anmeldte dokument (skødet/købsaftalen).

Henviser den anmeldte aftale ikke til et underliggende dokument, men giver anmeldelsen i øvrigt registreringsmyndigheden anledning til at betvivle afgiftsgrundlagets rigtighed i relation til § 2, stk. 3, skal registreringsmyndigheden ikke foretage nogen prøve heraf, men dokumentet afgives til afgiftsmyndigheden til afgørelse af afgift, jf. § 19. Afgiftsmyndigheden skal endvidere under sin stikprøvemæssige kontrol ved gennemgang af anmeldelserne være opmærksom herpå, jf. § 28, og i givet fald kræve yderligere oplysninger hos anmelderen, jf. § 29.

Afgiftsgrundlaget

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at registreringsmyndigheden ingen mulighed har for at kontrollere, om køberen uden for købesummen har overtaget restancer af skatter og afgifter mv., da bestemmelser herom alene er indeholdt i et underliggende dokument. Endvidere kan byrder, der kan forlanges afløst af et pengebeløb, kun vanskeligt identificeres og værdiansættes af registreringsmyndigheden.

Dommerfuldmægtigforeningen foreslår, at der indføres regler om erklæring fra parterne om, at køberen ikke overtager restancer uden for købesummen. Det foreslås endvidere, at bestemmelsen om indregning af visse byrder udgår af lovforslaget.

Efter lovforslagets § 3, stk. 1, indgår restancer af skatter og afgifter, som overtages af køberen, i afgiftsgrundlaget. Endvidere medregnes pantstiftende byrder til ejer skiftesummen, hvis byrden kan forlanges afløst af en pengeydelse.

Giver anmeldelsen registreringsmyndigheden anledning til at betvivle afgiftsgrundlagets rigtighed, skal registreringsmyndigheden som nævnt ikke foretage nogen prøve heraf, men dokumentet afgives til afgiftsmyndigheden til afgørelse om afgift.

Ejerskiftebegrebet

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at det ikke i lovforslaget entydigt er fastlagt, hvad der skal forstås ved et ejerskifte. Det bemærkes endvidere, at det er vanskeligt at se, hvornår § 8, stk. 1 nr. 3, finder anvendelse. Foreningen henviser til, at:

1. Skifteretsattesten tinglyses som adkomst i tilfælde, hvor ejendommen i et privatskiftet bo skal videresælges.

2. Skifteretsattesten tinglyses som adkomst for alle arvinger, hvor de ønsker at eje ejendommen i fællesskab.

3. Skifteretsattesten tinglyses som adkomst for alle arvinger, hvorefter der tinglyses arveud-

Bilag til bet. o. lovf. vedr. stempelafgift m.v.

lægsskøde til den arving eller legatar, der endeligt skal overtage ejendommen.

Foreningen frygter, at der åbnes mulighed for omgåelse.

Det er enhver ændring i adkomstrubrikken i den faste ejendoms blad i tingbogen, der anses for et ejerskifte i afgiftsmæssig henseende.

Efter § 1, nr. 1, betales afgift efter § 4, stk. 1, af ethvert tinglyst ejerskifte af fast ejendom, hvad enten adkomsten lyses betinget eller endelig. Det gælder dog ikke fusion m.v., jf. § 7, stk. 1, endelig indføring af et forhold, der er tinglyst betinget, jf. § 8, stk. 2, nr. 3, eller en ægtefælles succession ved skifte, jf. § 10, nr. 1 og nr. 2, hvor der kun betales den faste afgift.

Helt afgiftsfri er arvingens overdragelse af boets ejendom til en ikke-arving, jf. § 8, stk. 1, nr. 3. Efter § 8, stk. 1, nr. 3, kan der ske afgiftsfri tinglysning af en skifteretsattest, der er tinglysningsmæssig nødvendig for, at arvingen opnår hjemmel til at videresælge boets faste ejendom til en ikke-arving. En legatar og arvinger er sidestillet i afgiftsmæssig henseende efter stempelovens § 77, og en legatar har heller ikke afgiftsmæssig stilling som ikke-arving i relation til § 8, stk. 1, nr. 3.

I situation 1 betales der ingen afgift ved tinglysning af skifteretsattesten, medens der betales afgift efter § 4 ved tinglysning af adkomst til den endelige erhverver. I situation 2 betales afgift af skifteretsattesten som endelig adkomst for arvingerne i fællesskab efter § 4. I situation 3 betales der ingen afgift ved tinglysning af skifteretsattesten, medens der betales afgift efter § 4 ved tinglysning af arveudlægsskødet til den arving eller legatar, der er den endelige erhverver.

Der er efter min opfattelse ikke grundlag for at omgå afgiftsbestemmelsen.

Ejendomsværdipåtegningen

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at det pålægges borgeren/anmelderen at få ejerskiftedokumentet påtegnet om ejendomsværdi, og at manglende påtegning er afvisningsgrund, hvilket ikke passer til den teknologiske udvikling.

Der henvises til, at registreringsmyndigheden om nogle år elektronisk via tilkobling til Statens Vurderingsregister kan overføre oplysningen, således at borgeren kun behøver at henvende sig til én offentlig myndighed.

Det er korrekt, at stempelovens regler om den offentlige ejendomsværdi som minimumsaf-

giftsgrundlag og retsvirkning af manglende påtegning videreføres i lovforslaget.

Efter lovforslagets § 4, stk. 2, jf. bemyndigelsen til skatteministeren, oplyses ejendomsværdien ved, at den kommune, hvori ejendommen ligger, påtegner ejerskiftedokumentet om den senest ansatte offentlige ejendomsværdi. Er ejendommen under omvurdering, eller er ejendommen ikke selvstændigt vurderet, påtegner kommunen ejerskiftedokumentet herom.

Jeg er positiv over for forslaget, der kan lette det administrative arbejde for borgerne. Da der imidlertid vil gå 2 år, før det teknisk er muligt, finder jeg ikke grundlag for nu at ændre lovforslaget på dette punkt, men jeg er positivt indstillet med hensyn til en sådan ændring, når teknikken tilsiger dette.

Pantsætning

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at et stort antal ejerpantebreve må forventes indsendt til afgiftsprøve hos afgiftsmyndigheden, da opskrivningsklausuler på ejerpantebreve giver anledning til tvivlsspørgsmål. Det er efter foreningens oplysning ikke afklaret i retspraksis, hvorledes opskrivningsklausuler skal bedømmes i relation til tinglysningslovens § 40, stk. 4.

Efter lovforslagets § 5, stk. 1, betales der ved pantsætning afgift af det højeste beløb, som hovedstolen kan opskrives til inden for en periode af 10 år.

Andre registreringer

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at det ikke i lovforslaget entydigt er fastlagt, hvad der skal forstås ved andre registreringer, og at en lang række registreringer, herunder navneændringer, der væsentligst er sket af ordensmæssige hensyn, hidtil har været afgiftsfri, idet der har været tale om såkaldte noteringer. Foreningen anser det endvidere for uklart, om flytning af byrder og servitutter i forbindelse med matrikulære ændringer er afgiftsfri. Foreningen henviser herudover til, at matrikelmyndigheden oppebærer gebyr for at behandle sager om matrikelændringer, og at forslaget ikke bør tilskynde borgerne til selv at tinglyse matrikulære ændringer.

Efter lovforslagets § 5 udløser navneændringer og adresseændringer den faste afgift. Det skal ses på baggrund af, at tinglysning af kreditorkifte og debitorskifte bliver afgiftsfrit i øvrigt, hvorimod der efter stempeloven som ud-

gangspunkt blev udløst afgift som nyt retsforhold.

Efter de gældende regler i retsafgiftslovens § 41 b betales der ikke tinglysningsafgift for dokumenter, der ikke tinglyses, men alene noteres i tingbogen, eksempelvis i forbindelse med jordomlægninger, udstykningstilladelser og skelsætningsforretninger.

Efter lovforslagets § 7 udløser tinglysning af andre rettigheder end ejerrettigheder og pantrettigheder en afgift på 1.400 kr. for hver rettighed, dvs. at en aftale, der skal noteres i adkomst-rubrikken, byrderubrikken og hæftelsesrubrikken udløser en afgift for hver rubrik. Giver et dokument anledning til flere indføringer i den samme rubriktype, udløses kun een afgift.

Bestemmelsen i § 7 er en ændring i forhold til den gældende regel i retsafgiftslovens § 41 b, hvorefter der kun betales én afgift pr. dokument, uanset om dokumentet giver anledning til indføringer i mere end én rubriktype.

Ved tinglysning af inddragelse af yderligere fast ejendom i forbindelse med matrikulære ændringer beregnes afgift efter § 7, jf. § 5, stk. 3, 2. pkt.

Den nye bestemmelse berører ikke dokumenter, der ikke skal indføres i dagbogen, men eksempelvis rettelser eller udslettelser efter tinglysningslovens § 20. Det gælder således også en jordomlægning uden skøde mellem to ejendomme, der højst omfatter jordværdier for 30.000 kr., jf. udstykningslovens § 25, stk. 3, hvor der alene sker en notering af arealændringen.

Sker der i henhold til anmeldelsen indføring i hæftelsesrubrikken, eksempelvis af pantekreditorernes accept af arealændringen, udløser det efter lovforslaget en afgift for denne rubrik på 1.400 kr. for den første ejendom, men ikke for den anden af de berørte ejendomme, jf. § 7, stk. 2, 2. pkt.

Afgiftsfri registreringer

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at der ikke er nogen rimelig grund til, at en ægtefælle, der overtager boet efter skiftelovens § 18 om boudlæg eller efter § 22 om ægtefælleudlæg,

ikke skal have samme retsstilling som ægtefæller, der sidder i uskiftet bo.

Stempeludvalget har som led i den overordnede forenklingsmodel anbefalet at ophæve stempelafgiftsfriheden for lodtagere i dødsboer. Udvalget har dog ønsket at bevare den efterlevende ægtefælles afgiftsmæssige fortrinsstilling til arveudlæg, hvor der sker en succession. De af foreningen nævnte boer udlægges efter særlige regler som følge af boets meget begrænsede omfang.

Administrative bestemmelser

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at det ikke er hensigtsmæssigt med en opdeling mellem registreringsmyndigheden og afgiftsmyndigheden. Det foreslås derfor at gøre afgørelserne judicielle. Foreningen finder det endvidere overflødigt, som bestemt i § 22, at sende godtgørelsesansøgninger via registreringsmyndigheden. I forbindelse med § 23, stk. 1, nr. 1, nævner foreningen, at adkomstdokumenter aldrig aflyses, men at der i stedet sker en tilbageskødnings. Endelig savner foreningen en bestemmelse om, at et dokument skal have en påtegning om, at afgiften er tilbagebetalt.

Stempeludvalget har anbefalet, at opdelingen mellem en afgiftsmyndighed og en registreringsmyndighed opretholdes. Jeg finder det også mest hensigtsmæssigt, navnlig af hensyn til domstolens uafhængighed, at fastholde denne deling.

Stempeludvalget har anbefalet, særlig på baggrund af oplysningen om, at ca. 90 pct. af afviste anmeldelser genanmeldes, og at registreringsmyndigheden er den nærmeste til at attestere, at ejendommen er tilbageskødet eller pantsætningen er kvitteret til aflysning, at godtgørelsesansøgninger sendes frem gennem registreringsmyndigheden.

Der vil i forbindelse med omlægningen komme en række driftsmæssige spørgsmål, der skal løses, herunder om, hvorvidt et dokument skal have en påtegning om, at afgiften er tilbagebetalt.

Samlet set mener jeg ikke, at der er behov for at ændre lovforslaget som ønsket af Dommerfuldmægtigforeningen.